

*Ходжаєва О. О.,**аспірант кафедри іноземних мов професійного спілкування
Міжнародного гуманітарного університету*

ФРАЗЕОСЕМАНТИЧНА ГРУПА «УРОГЕНІТАЛЬНІ ТА РЕПРОДУКТИВНІ ФУНКЦІЇ» ЯК КОМПОНЕНТ ФРАЗЕОСЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «ФУНКЦІЇ ОРГАНІЗМУ» В АНГЛІЙСЬКІЙ ФРАЗЕОЛОГІЇ

Анотація. У статті виокремлено й описано фразеосемантичну групу «Урогенітальні та репродуктивні функції» як обов'язковий компонент фразеосемантичного поля «Функції організму» у фразеології англійської мови: відібрано з авторитетних англійськомовних фразеологічних словників одиниці, що репрезентують досліджувану фразеосемантичну групу; структуровано її на основі семантичного аналізу виокремлених фразеологічних одиниць; визначено ключові кваліфікаційні ознаки аналізованої фразеосемантичної групи. Виявлено, що: домінантною є зацікавленість мовців в образному описі в першу чергу сексуальної діяльності людини (фізіологічного процесу репродуктивної діяльності; роду діяльності, пов'язаного з сексом; сексуальної активності, сексуальних уподобань; сексуальних намірів, першої стадії репродуктивної діяльності; словесного опису сексу; регулярності та швидкості репродуктивної діяльності; атрибутів, що супроводжують секс), дещо стриманішою – сексуальних партнерів (фізичних, психологічних, соціальних тощо характеристик сексуальних партнерів; сексуальних партнерів з негативною репутацією, якостями; віку (зокрема різниці у віці) сексуальних партнерів; типів сексуальних партнерів; кількості попередніх сексуальних партнерів) і відносин (сексуальної активності з можливими негативними наслідками (таємної, надто різноманітної, нечесної тощо); різновидів сексуальних відносин, які регламентовані й соціально); образна характеристика інших функцій людського організму – урогенітальних, вагітності тощо – є периферійною. Перспективою є тематико-ідеографічний аналіз інших фразеосемантичних груп фразеосемантичного поля «Функції організму», зокрема «Нервово-м'язові, кісткові та рухові функції», «Сенсорні функції та біль», «Функції голосу та мовлення», «Функції травної системи, метаболізму та ендокринної системи», «Психічні функції», «Функції шкіри та пов'язаних з нею структур».

Ключові слова: англійська фразеологія, урогенітальні та репродуктивні функції, функції організму, фразеосемантичне поле, фразеосемантична група, фразеосемантична підгрупа.

Постановка проблеми. Актуальність нашої розвідки зумовлена потребою студіювання релевантних способів репрезентації здоров'я та напрацювання поглиблених уявлень про цінність 'health' (укр. 'здоров'я') в англійській фразеології.

Одним із найяскравіших проявів здоров'я є здатність суб'єкта до здійснення певних фізичних, розумових, психічних тощо дій, усвідомленої й цілеспрямованої діяльності (зокрема скерованої на реалізацію урогенітальних та репродуктивних

функцій людини). Концепт (і відповідно, цінність) здоров'я визначуваний у гуманітарних науках загалом і лінгвістичних зокрема як складна багатокомпонентна структура: стан органів та систем, за якого вони виконують свої функції та забезпечують повноцінну діяльність організму; стан повного емоційного, психічного, фізичного добробуту; стан організму, за якого всі системи організму у повному обсязі виконують свої функції, в тому числі психічну, імунну й фізичну, а також забезпечують соціальну інтегрованість індивіда; цілісний багатовимірний динамічний стан, що розвивається в процесі реалізації генетичного потенціалу в умовах конкретного соціального й екологічного середовища і дозволяє людині в різному ступені здійснювати її біологічні та соціальні функції; процес збереження і розвитку фізіологічних властивостей, психічних і соціальних потенцій; процес максимальної тривалості життя за оптимальної працездатності й соціальної активності [1, с. 55].

Кваліфікаційними (універсальними для мовних картин світу більшості носіїв природних мов, зокрема англійської) ознаками здоров'я постають: відсутність хвороби, нормальне функціонування організму, динамічна рівновага організму в системі «людина – довкілля»; духовний і соціальний добробут, здатність адаптуватися до умов існування, виконання основних соціальних функцій (спілкування, робота, освіта тощо). У системі цінностей здоров'я – природня, неперехідна, абсолютна життєва цінність, що міститься на верхньому щаблі ієрархії цінностей поряд із красою, істиною, щастям тощо [2, с. 76]. В основі збереження, підтримки й досягнення цієї цінності, на нашу думку, лежить здатність людини діяти, функціонувати – активно й цілеспрямовано. Велике наукове зацікавлення при цьому викликають різноманітні процеси вербальної об'єктивації зазначеної цінності – зокрема, за допомогою фразеологічних одиниць. Так, не викликає сумніву потреба розв'язання наукової проблеми фразеологічної репрезентації в англійській мові фразеосемантичного поля «Функції організму», зокрема фразеосемантичної групи «Урогенітальні та репродуктивні функції» як органічного його складника.

Аналіз останніх досліджень. Щоб виокремити й дослідити фразеосемантичну групу «Урогенітальні та репродуктивні функції» як органічного й необхідного складника цінності 'health' (укр. 'здоров'я') у фразеології англійської мови, доцільним вважаємо використати метод тематичних полів. Тематичні поля розглядають у рамках ідеографічної лінгвістики, що має на меті вивчення когнітивних структур і процесів, тобто картини світу у її внутрішній формі (свідомість носія мови) та у співвід-

носній із нею зовнішній формі (яку об'єктивують лексика, фразеологія й граматики певної мови). Лексикографічне втілення цього завдання пов'язане з опрацюванням різноманітних ідеографічних класифікацій і словників через тематичні та семантичні поля, що репрезентують погляд на картину світу «від мови», й асоціативних зв'язків і словників, які подають погляд на картину світу «від носія мови» [3, с. 85]. Ідеографічний опис відображає цілісний, глобальний образ світу, сформований унаслідок синтезу результатів пізнавальних та оцінних процесів, тобто картину світу, властиву певній мовній спільноті, або її частину [Там само, с. 87].

За останній час з'явилася низка праць, у яких так чи інакше досліджується питання вербалізації та тематико-ідеографічного опису здоров'я на мовному матеріалі: стаття Скрібіна А. В. «Вербалізація концепту ЗДОРОВ'Я в англійській та українських мовах: перекладацький аспект» (2024), де досліджено репрезентацію концепту ЗДОРОВ'Я (HEALTH) у сучасних англомовних текстах та встановлено способи їх перекладу українською мовою; стаття Башук Н. П. «Об'єктивація концепту ЗДОРОВ'Я / GESUNDHEIT на основі українських та німецьких паремійних одиниць» (2023), де досліджується концепт ЗДОРОВ'Я / GESUNDHEIT в українській та німецькій паремійних картинах світу, який є культурозалежним, пов'язаним із менталітетом народу та відноситься до універсальних концептів, оскільки входить до мовної картини будь-якої етноспільноти, а тому вважається дуже важливим для розуміння цінностей цієї спільноти; дисертація Давиденко А. О. «Об'єктивація дискурсивних концептів TRADITION / ТРАДИЦІЯ, FAMILY / РОДИНА, HEALTH / ЗДОРОВ'Я, SUCCESS / УСПІХ у англо- та українськомовній комерційній рекламі» (2021), де доведено, що спільними для рекламного дискурсу зіставляваними мовами у об'єктивації концепту HEALTH / ЗДОРОВ'Я є концептуальні дескриптори «задоволення», «користь», «гарне самопочуття», «здоровий спосіб життя», «відновлення», що уточнюють такі ізоморфні концептуальні ознаки, як «фізичний, душевний / психологічний стан здоров'я людини», «здоров'я як цінність», «атрибутивний градуальний компонент», «здоров'я / нездоров'я та ін.

Мета статті. Мета статті – виокремити й описати фразеосемантичну групу «Урогенітальні та репродуктивні функції» як обов'язковий компонент фразеосемантичного поля «Функції організму» у фразеології англійської мови. З метою досягнення мети плануємо зреалізувати такі завдання: 1) відібрати з авторитетних англійськомовних фразеологічних словників [4; 5] одиниці, що репрезентують досліджувану фразеосемантичну групу; 2) структурувати її на основі семантичного аналізу виокремлених фразеологічних одиниць; 3) визначити ключові кваліфікаційні ознаки аналізованої фразеосемантичної групи.

Виклад основного матеріалу дослідження. Фразеосемантичну групу «Урогенітальні та репродуктивні функції» утворюють:

Фразеосемантична підгрупа (далі – ФСПГ) «Репродукція», що складають 50 фразеологічних одиниць та використовуються у комунікації англійськомовних мовців для позначення:

1) фізіологічного процесу репродуктивної діяльності:

– *do the business* 'to have sex' / 'займатися сексом';

– *make whoopee* 'to have sex' / 'займатися сексом';

– *go to bed with sb* 'to have sex with someone' / 'займатися сексом з кимось';

– *have it away (off)* 'to have sex with someone' / 'займатися сексом з кимось';

– *have your wicked way with sb* 'to have sex with someone' / 'займатися сексом з кимось';

– *make it with sb* 'to have sex with someone' / 'займатися сексом з кимось';

– *make love* 'to have sex with someone' / 'займатися сексом з кимось';

– *be at it* 'if two people are at it, they are having sex' / 'якщо двоє людей займаються цим, вони займаються сексом';

– *go all the way* 'to have sex, especially when you have only been kissing and touching before' / 'займатися сексом, особливо якщо до цього ви лише цілувалися та торкалися один одного';

– *the missionary position* 'a sexual position in which the woman lies on her back with the man on top and facing her' / 'сексуальна позиція, у якій жінка лежить на спині, а чоловік зверху і обличчям до неї';

– *Close your eyes and think of England* 'if you close your eyes and think of England when you have sex with someone, you do not enjoy it, but do it because you think you should' / 'якщо ви закриваєте очі і думаєте про Англію, коли займаєтеся з кимось сексом, ви не отримуєте від цього задоволення, але робите це, тому що вважаєте, що повинні';

– *a blow job* 'the sexual activity of touching a man's penis with your mouth and tongue to give him pleasure' / 'сексуальна активність, що полягає в торканні пеніса чоловіка ротом і язиком, щоб доставити йому задоволення';

– *get / have your end away* 'if a man gets his end away, he has sex' / 'якщо чоловік підводить свій кінець, він займається сексом';

– *get your leg over* 'if a man gets his leg over, he succeeds in having sex with someone' / 'якщо чоловік перекидає ногу, йому вдається зайнятися з кимось сексом';

– *get your rocks off* 'if a man gets his rocks off, he has sex' / 'якщо у чоловіка знімається камінь з душі, він займається сексом';

2) роду діяльності, пов'язаного з сексом:

– *turn a trick* 'to have sex with someone for money' / 'займатися сексом з кимось за гроші';

– *a call girl* 'a woman who has sex with men for money, especially one who arranges her meetings by telephone' / 'жінка, яка займається сексом з чоловіками за гроші, особливо та, яка домовляється про зустрічі по телефону';

– *be on the game* 'if someone, especially a woman, is on the game, they regularly have sex with men for payment' / 'якщо хтось, особливо жінка, бере участь у грі, вона регулярно займається сексом з чоловіками за винагороду';

– *a rent boy* 'a boy or a young man who has sex with other men for money' / 'хлопчик або юнак, який займається сексом з іншими чоловіками за гроші';

– *rough trade* 'men who have sex with other men for money and who look as if they come from a low social class' / 'чоловіки, які практикують секс з іншими чоловіками за гроші і виглядають так, ніби вони походять з низького соціального класу';

– *a knocking shop (knock-shop)* 'a place where men pay to have sex with women' / 'місце, де чоловіки платять за секс з жінками';

– *the casting couch* 'a situation in which an actor, usually a woman actor, agrees to have sex with someone in order to get

a part in a film or play' / 'ситуація, у якій актор, як правило, жінка, погоджується на секс з кимось, щоб отримати роль у фільмі чи п'єсі';

– *the oldest profession (in the world)* 'prostitution' / 'проституція';

3) сексуальної активності, сексуальних уподобань:

– *a bit of how's your father* 'sexual activity' / 'сексуальна активність';

– *rumpy-pumpy* 'sexual activity' / 'сексуальна активність';

– *put lead in your pencil* 'to increase a man's sexual ability' / 'підвищити сексуальну активність чоловіка';

– *the earth moved* 'something that you say to describe how good a sexual experience was' / 'щось, що ви говорите, щоб описати, наскільки хорошим був ваш сексуальний досвід';

– *be caught with your pants / trousers down* 'to be suddenly discovered doing something that you did not want other people to know about, especially having sex' / 'бути раптово викритим у тому, що ти робив щось, про що не хотів, щоб інші люди знали, особливо займався сексом';

– *hot-to-trot* 'sexually exciting or sexually excited' / 'сексуально збудливий або сексуально збуджений';

– *swing both ways* 'to be sexually attracted to both men and women' / 'відчувати сексуальний потяг як до чоловіків, так і до жінок';

– *to have the hots for sb* 'to be strongly sexually attracted to someone' / 'відчувати сильний сексуальний потяг до когось';

– *light your fire* 'to make someone excited, especially sexually' / 'збуджувати когось, особливо сексуально';

4) сексуальних намірів, першої стадії репродуктивної діяльності:

– *have designs on sb* 'to want to have a sexual relationship with someone' / 'хотіти мати сексуальні відносини з кимось';

– *put the make on sb* 'to try to have sex with someone' / 'намагатися займатися сексом з кимось';

– *be all over sb* 'to touch and kiss someone sexually again and again in a public situation' / 'торкатися і цілувати когось сексуально знову і знову в публічній ситуації';

– *get to first base* 'to get to the first stage of a sexual relationship, where partners kiss and touch each other' / 'перейти до першої стадії сексуальних стосунків, коли партнери цілуються і торкаються одне одного';

– *heavy petting* 'the activity of kissing and touching someone sexually' / 'поцілунок та сексуальні дотики до когось';

– *can't keep your hands off sb* 'if you can't keep your hands off someone you are having a sexual relationship with, you touch them very often because you feel very attracted to them' / 'якщо ви не можете тримати руки подалі від людини, з якою маєте сексуальні стосунки, ви торкаєтеся її дуже часто, тому що відчуваєте до неї сильний потяг';

– *play footsie* 'to secretly touch someone's feet under a table with your feet, in order to show that you are sexually attracted to them' / 'таємно торкатися ногами чийось ніг під столом, щоб показати, що ви відчуваєте до них сексуальний потяг';

– *cop a feel* 'to touch someone's body without their permission in order to get sexual excitement' / 'торкатися чийогось тіла без дозволу з метою отримання сексуального збудження';

5) словесного опису сексу:

– *a double entendre* 'a word or phrase which has two different meanings, one of which is sexual or rude' / 'слово або словоспо-

лучення, яке має два різні значення, одне з яких є сексуальним або грубим';

– *but not in the biblical sense* 'if you say you know someone but not in the biblical sense, you mean you have not had sex with them' / 'якщо ви говорите, що знаєте когось, але не в біблійному сенсі, ви маєте на увазі, що не мали з ним сексуальних стосунків';

– *down-and-dirty* 'something that is down-and-dirty is shocking, often because it is connected with sex' / 'щось, що є пухким та брудним, шокує, часто через те, що це пов'язано з сексом';

– *take a cold shower* 'if you tell someone to take a cold shower, you mean they should do something to stop themselves thinking about sex' / 'якщо ви кажете комусь прийняти холодний душ, ви маєте на увазі, що він повинен зробити щось, щоб не думати про секс';

6) регулярності та швидкості репродуктивної діяльності:

– *get your oats* 'to have sex regularly' / 'регулярно займатися сексом';

– *breed like rabbits* 'if people breed like rabbits, they produce too many babies very quickly' / 'якщо люди розмножуються, як кролики, вони дуже швидко виробляють занадто багато дітей';

– *fuck like bunnies* 'if people fuck like bunnies they produce too many babies very quickly' / 'якщо люди займаються сексом як кролики, то вони роблять забагато дітей дуже швидко';

– *a dirty weekend* 'a weekend when two people who are not married go away somewhere to have sex' / 'вихідні, коли двоє людей, які не перебувають у шлюбі, їдуть кудись, щоб зайнятися сексом';

7) атрибутів, що супроводжують секс:

– *a French letter* 'a thin rubber covering that a man can wear on his penis during sex to stop a woman becoming pregnant or to protect him or his partner against infectious diseases' / 'тонке гумове покриття, яке чоловік може надягати на пеніс під час сексу, щоб запобігти вагітності жінки або захистити себе чи свою партнерку від інфекційних захворювань';

– *a snuff movie* 'a film that is intended to be sexually exciting which shows a person being murdered' / 'фільм, який має бути сексуально збудливим і в якому показано вбивство людини'.

ФСПГ «Партнер», яку утворюють 21 фразеологічна одиниця, яка використовується англійськомовними мовцями для позначення:

1) фізичних, психологічних, соціальних тощо характеристик сексуальних партнерів:

– *a femme fatale* 'a woman who is sexually attractive but who is likely to cause trouble for men who are attracted to her' / 'жінка, яка є сексуально привабливою, але яка, ймовірно, створює проблеми для чоловіків, яких вона приваблює';

– *a glamour (glamor) girl / puss* 'a sexually attractive woman who is very interested in her clothes and appearance' / 'сексуально приваблива жінка, яка дуже цікавиться своїм одягом і зовнішністю';

– *be a fine figure of a man / woman* 'to be someone who is big and strong with an attractive body' / 'бути кимось великим і сильним з привабливим тілом';

– *red-blooded* 'a red-blooded man has a lot of energy and enjoys sex very much' / 'червонокровний чоловік має багато енергії і отримує величезне задоволення від сексу';

– *the thinking man's / woman's crumpet* 'a man or woman who is popular with the opposite sex because they are both intelligent

and sexually attractive' / 'чоловік або жінка, які користуються популярністю у протилежної статі, оскільки вони одночасно розумні та сексуально привабливі';

– *be gone on sb* 'to be very attracted to someone' / 'бути дуже привабливим для когось';

2) сексуальних партнерів з негативною репутацією, якими:

– *a dirty old man* 'an older man who shows a strong and unpleasant interest in sex' / 'літній чоловік, який виявляє сильний і неприємний інтерес до сексу';

– *wandering hands* 'a person, usually a man, who has wandering hands often tries to touch other people for sexual excitement' / 'людина, зазвичай чоловік, яка має блукаючі руки, часто намагається торкатися інших людей для сексуального збудження';

– *a fallen woman* 'a woman who is not respected any more because she had sex without being married' / 'жінка, яку перестали поважати через те, що вона займалася сексом, не будучи заміжньою';

– *a scarlet woman* 'a woman who people think is morally bad because she has sex with a lot of men' / 'жінка, яку люди вважають морально поганою, тому що вона займається сексом з багатьма чоловіками';

– *a sex object* 'if someone thinks of a person as a sex object, they only think about having sex with them and do not think about their character or abilities' / 'якщо хтось думає про людину як про сексуальний об'єкт, він думає лише про секс з нею і не думає про її характер чи здібності';

3) віку (зокрема різниці у віці) сексуальних партнерів:

– *a cradle-robber (cradle-snatcher)* 'someone who has a romantic or sexual relationship with a much younger partner' / 'хтось, хто має романтичні або сексуальні стосунки зі значно молодшим партнером';

– *a toy boy (boy toy)* 'a young man who is having a sexual relationship with a woman who is much older than him' / 'молодий чоловік, який має сексуальні стосунки з жінкою, яка набагато старша за нього';

– *a stud-muffin* 'a sexually attractive and sexually active young man' / 'сексуально привабливий і сексуально активний молодий чоловік';

– *a sex kitten* 'a young woman who is sexually exciting or attractive' / 'молода жінка, яка є сексуально збудливою або привабливою';

4) типів сексуальних партнерів:

– *a bit on the side* 'if someone has a bit on the side, they are involved in a sexual relationship with someone who is not their usual partner' / 'якщо хтось має щось на стороні, він вступає в сексуальні стосунки з кимось, хто не є його постійним партнером';

– *a significant other* 'a person that someone is married to or who they have a serious sexual or romantic relationship with' / 'особа, з якою хтось перебуває у шлюбі або з якою має серйозні сексуальні чи романтичні стосунки';

– *be sb's main squeeze* 'to be the person that someone has a romantic or sexual relationship with' / 'бути людиною, з якою хтось має романтичні або сексуальні стосунки';

– *the fair / fairer sex* 'women' / 'жінки';

5) кількості попередніх сексуальних партнерів:

– *a Don Juan* 'a man who has had sex with a lot of women' / 'чоловік, який мав секс з багатьма жінками';

– *a man-eater* 'a woman who attracts men very easily and has many relationships' / 'жінка, яка дуже легко приваблює чоловіків і має багато стосунків';

ФСПГ «Відносини», що вміщує 18 фразеологічних одиниць, які використовуються для позначення:

1) сексуальної активності з можливими негативними наслідками (таємної, надто різноманітної, нечесної тощо):

– *a one-night stand* 'a sexual relationship which only lasts for one night, or a person who you have had this type of relationship with' / 'сексуальні стосунки, які тривають лише одну ніч, або людина, з якою у вас були такі стосунки';

– *a roll in the hay* 'sexual activity which is quick and enjoyable and does not involve serious feelings' / 'сексуальна активність, яка є швидкою та приємною і не пов'язана з серйозними почуттями';

– *extracurricular activity* 'sexual activity, especially when it is secret' / 'сексуальна активність, особливо, коли це секрет';

– *hanky-panky* 'sexual activity, especially when it is secret' / 'сексуальна активність, особливо, коли це секрет';

– *slap and tickle* 'sexual activity that is not serious' / 'сексуальна активність, яка не є серйозною';

– *two-time sb* 'to have a sexual or romantic relationship with two people at the same time' / 'мати сексуальні або романтичні стосунки з двома людьми одночасно';

– *a roving eye* 'if someone has a roving eye, they are sexually attracted to people other than their partner' / 'якщо хтось має блукаюче око, він відчуває сексуальний потяг до інших людей, окрім свого партнера';

– *in flagrante (delicto)* 'if someone is discovered in flagrante delicto, they are discovered doing something wrong, especially having sex with someone who is not their husband or wife' / 'якщо хтось викрив себе у flagrante delicto, то він викритий у тому, що робить щось погане, особливо займається сексом з кимось, хто не є його чоловіком або дружиною';

– *play away from home* 'to have sex with someone who is not your usual partner' / 'займатися сексом з кимось, хто не є вашим звичайним партнером';

– *play the field* 'to have many romantic or sexual relationships' / 'мати багато романтичних або сексуальних стосунків';

– *put it about* 'to have sexual relationships with a lot of different people' / 'мати сексуальні стосунки з багатьма різними людьми';

– *forbidden fruit* 'something that you want very much but are not allowed to have, especially a sexual relationship' / 'щось, чого ви дуже хочете, але не можете мати, особливо сексуальні стосунки';

2) різновидів сексуальних відносин, які регламентовані й соціально:

– *a menage ill trois* 'an arrangement in which three people who have a sexual relationship live together' / 'домовленість, у якій троє людей, які мають сексуальні стосунки, живуть разом';

– *an open marriage* 'a marriage in which the partners are free to have sexual relationships with other people' / 'шлюб, у якому партнери можуть вільно вступати в сексуальні стосунки з іншими людьми';

– *live in sin* 'to live with someone that you are having a sexual relationship with but are not married to' / 'жити з кимось, з ким ви маєте сексуальні стосунки, але не перебуваєте у шлюбі';

– *get it together* ‘if two people get it together, they start a sexual relationship with each other’ / ‘якщо двоє людей зустрічаються, вони починають сексуальні стосунки один з одним’;

– *sow your wild oats* ‘if a young man sows his wild oats, he has a period of his life when he does a lot of exciting things and has a lot of sexual relationships’ / ‘якщо молодий чоловік сіє свій дикий овес, у нього настає період життя, коли він робить багато цікавих справ і має багато сексуальних стосунків’;

– *have something (a thing) going with sb* ‘if you have something going with someone, you are having a sexual relationship with them’ / ‘якщо у вас щось відбувається з кимось, це означає, що ви маєте з ним сексуальні стосунки’.

ФСПГ «Залицяння», яку складають 12 фразеологічних одиниць та що використовується англійськомовними мовцями задля позначення:

1) характерних відвертих розмов, натяків на секс:

– *come on strong* ‘to speak to someone in a way that shows you have a strong sexual interest in them’ / ‘розмовляти з кимось таким чином, щоб показати, що ви маєте до нього сильний сексуальний інтерес’;

– *get fresh* ‘to show by your actions or words that you want to have sex with someone’ / ‘показувати своїми діями або словами, що ви хочете зайнятися з кимось сексом’;

– *get sb into bed* ‘to persuade someone to have sex with you’ / ‘переконувати когось зайнятися з вами сексом’;

– *talk dirty* ‘to talk rudely about sex, usually in order to make someone sexually excited’ / ‘грубо говорити про секс, зазвичай для того, щоб викликати у когось сексуальне збудження’;

– *you’re in there!* ‘something that you say in order to tell someone that another person is sexually attracted to them’ / ‘щось, що ви говорите, щоб повідомити комусь, що інша людина має до нього сексуальний потяг’;

– *hard lines* ‘something that you say in order to express sympathy for someone’ / ‘щось, що ви говорите, щоб виразити симпатію до когось’;

2) характерних поглядів на об’єкт сексуального зацікавлення:

– *can’t take / keep your eyes off sb / sth* ‘if you can’t take your eyes off someone or something, you are unable to stop looking at them because they are so attractive or interesting’ / ‘якщо ви не можете відвести очей від когось або чогось, ви не можете перестати дивитися на них, тому що вони настільки привабливі або цікаві’;

– *get a load of that!* ‘something that you say when you see someone who is very sexually attractive’ / ‘щось, що ви говорите, коли бачите когось, хто є дуже сильно сексуально привабливим’;

– *give sb the glad eye* ‘to look at someone in a way that makes it obvious that you are sexually attracted to them’ / ‘дивитися на когось так, щоб було очевидно, що ви відчуваєте до нього сексуальний потяг’;

– *make eyes at sb* ‘to look at someone in a way that shows them that you think they are sexually attractive’ / ‘дивитися на когось таким чином, щоб показати, що ви вважаєте його сексуально привабливим’;

– *sb’s eyes are out on stalks (sb’s eyes are popping out of their head)* ‘if someone’s eyes are out on stalks, they are looking at someone or something in a way that shows that they think that person or thing is extremely surprising or attractive’ / ‘якщо хтось

дивиться на стебла, це означає, що він дивиться на когось або щось таким чином, що показує, що він вважає цю людину або річ надзвичайно дивовижною або привабливою’;

3) локації:

– *a cattle (meat) market* ‘a place where people go to see sexually attractive women or to find sexual partners’ / ‘місце, куди люди ходять, щоб побачити сексуально привабливих жінок або знайти сексуальних партнерів’.

ФСПГ «Урогенітальні функції», що включає 10 фразеологічних одиниць, які використовуються англійськомовними носіями задля позначення:

1) біологічних потреб, пов’язаних з туалетом:

– *a pit stop* ‘a short stop that you make on a long car journey in order to rest, eat and go to the toilet’ / ‘коротка зупинка, яку ви робите під час тривалої автомобільної подорожі, щоб відпочити, поїсти і сходити в туалет’;

– *answer the call of nature* ‘to urinate’ / ‘мочитися’;

– *be caught short* ‘to have a sudden urgent need to go to the toilet’ / ‘мати раптову гостру потребу сходити в туалет’;

– *powder your nose* ‘if a woman says she is going to powder her nose, she means she is going to go to the toilet’ / ‘якщо жінка каже, що йде припудрити носик, це означає, що вона йде в туалет’;

– *spend a penny* ‘if you say you are going to spend a penny, you mean you are going to go to the toilet’ / ‘якщо ви говорите, що збираєтеся витратити копійку, це означає, що ви збираєтеся сходити в туалет’;

2) біологічних виділень:

– *a wet dream* ‘a sexually exciting dream that makes semen come out of a man’s penis while he is sleeping’ / ‘сексуально збудливий сон, який змушує сперму виходити з пеніса чоловіка під час сну’

– *shoot your wad* ‘if a man shoots his wad, semen comes out of his penis’ / ‘якщо чоловік стріляє з гільзи, з його пеніса витікає сперма’;

– *take a leak* ‘to pass liquid waste out of the body’ / ‘давати рідинам витікати з організму’;

3) біологічних особливостей організму:

– *be dead from the waist down* ‘if someone is dead from the waist down, they do not experience sexual excitement’ / ‘якщо хтось мертвий нижче пояса, він не відчуває сексуального збудження’;

– *the change of life* ‘the time in a woman’s life when she is no longer young and stops having a monthly flow of blood’ / ‘період у житті жінки, коли вона вже не молода і у неї припиняється щомісячна менструація’.

ФСПГ «Вагітність», яка вміщує 9 фразеологічних одиниць, що носії англійської мови використовують для позначення вагітності, народження дитини:

– *be in the club* ‘to be pregnant’ / ‘бути вагітною’;

– *be in the pudding club* ‘to be pregnant’ / ‘бути вагітною’;

– *be up the duff* ‘to be pregnant’ / ‘бути вагітною’;

– *be up the spout* ‘to be pregnant’ / ‘бути вагітною’;

– *be with child* ‘to be pregnant’ / ‘бути вагітною’;

– *have a bun in the oven* ‘to be pregnant’ / ‘бути вагітною’;

– *in the family way* ‘pregnant’ / ‘вагітна’;

– *the happy event* ‘the birth of a child’ / ‘народження дитини’;

– *the pater of tiny feet* ‘something that you say which means that someone is going to have a baby’ / ‘щось, що ви говорите, що означає, що хтось збирається народити дитину’.

ФСГ «Фізичні характеристики», яку складають 8 фразеологічних одиниць та що репрезентує опис зовнішності та привабливих якостей людини:

– *a bit of all right* ‘if you describe someone as a bit of all right, you mean that they are sexually attractive’ / ‘якщо ви описуєте когось як трохи нормального, ви маєте на увазі, що він сексуально привабливий’;

– *a bit of fluff / skirt* ‘a sexually attractive woman’ / ‘сексуально приваблива жінка’;

– *be as cute as a button* ‘to be very attractive’ / ‘бути дуже привабливим’;

– *be dressed to kill* ‘to be wearing clothes which are intended to make people sexually attracted to you’ / ‘носити одяг, який має на меті викликати у людей сексуальний потяг до вас’;

– *be easy on the eye* ‘to have an attractive appearance’ / ‘мати привабливий зовнішній вигляд’;

– *be hot stuff* ‘if someone is hot stuff, they are sexually attractive’ / ‘якщо хтось гарячий, то він сексуально привабливий’;

– *bedroom eyes* ‘if someone has bedroom eyes, they look as if they are interested in sex’ / ‘якщо у когось очі як у сновиди, вони виглядають так, ніби зацікавлені в сексі’;

– *hot and heavy* ‘if something or someone is hot and heavy, they are full of strong emotions or sexual feelings’ / ‘якщо щось чи хтось гарячий та важкий, вони повні сильних емоцій чи сексуальних почуттів’.

Висновки і перспективи дослідження. Отже, фразеосемантичну групу «Урогенітальні та репродуктивні функції» як обов’язковий компонент фразеосемантичного поля «Функції організму» у фразеології англійської мови утворюють 128 фразеологічних одиниць, формуючи 7 окремих фразеосемантичних підгруп «Репродукція» (50 ФО), «Партнер» (21 ФО), «Відносини» (18 ФО), «Залицяння» (12 ФО), «Урогенітальні функції» (10 ФО), «Вагітність» (9 ФО), «Фізичні характеристики» (8 ФО). Ключовими кваліфікаційними ознаками аналізованої фразеосемантичної групи є: домінантна зацікавленість мовців в образному описі в першу чергу сексуальної діяльності людини (фізіологічного процесу репродуктивної діяльності; роду діяльності, пов’язаного з сексом; сексуальної активності, сексуальних уподобань; сексуальних намірів, першої стадії репродуктивної діяльності; словесного опису сексу; регулярності та швидкості репродуктивної діяльності; атрибутів, що супроводжують секс), дещо стриманіша – сексуальних партнерів (фізичних, психологічних, соціальних тощо характеристик сексуальних партнерів; сексуальних партнерів з негативною репутацією, якостями; віку (зокрема різниці у віці) сексуальних партнерів; типів сексуальних партнерів; кількості попередніх сексуальних партнерів) і відносин (сексуальної активності з можливими негативними наслідками (таємної, надто різноманітної, нечесної тощо); різновидів сексуальних відносин, які регламентовані й соціально); образна характеристика інших функцій людського організму – урогенітальних, вагітності тощо – є периферійною. У перспективі плануємо здійснити тематико-ідеографічний аналіз інших фразеосемантичних груп

фразеосемантичного поля «Функції організму», зокрема «Нервово-м’язові, кісткові та рухові функції», «Сенсорні функції та біль», «Функції голосу та мовлення», «Функції травної системи, метаболізму та ендокринної системи», «Психічні функції», «Функції шкіри та пов’язаних з нею структур».

Література:

1. Вихрущ А., Руденко М. Концепт «здоров’я» в сучасній науці. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 29. Т. 1. С. 55–63.
2. Краснобаєва-Чорна Ж.В. Здоров’я як цінність у фраземіці: оцінно-емотивна специфіка. *Studia Ukrainica Posnaniensia*. 2016. Zeszyt IV. S. 75–83.
3. Краснобаєва-Чорна Ж. Фраземіка та фраземографія в сучасній лінгвопарадигмі. 2018. 200 с.
4. Siefring J. *The Oxford Dictionary of Idioms*. 2004. 340 p.
5. *The Free Dictionary's Idioms dictionary*. URL: <https://idioms.thefreedictionary.com/> (дата звернення – 24.02.2025)

Khodzhaieva O. The phraseological semantic group “Urogenital and reproductive functions” as a component of the phraseological semantic field “Body functions” in English phraseology

Summary. The article identifies and describes the phraseological semantic group “Urogenital and reproductive functions” as an obligatory component of the phraseological semantic field “Body functions” in the phraseology of the English language: the units representing the studied phraseological semantic group have been selected from authoritative English phraseological dictionaries; it has been structured on the basis of semantic analysis of the selected phraseological units; the key qualifying features of the analysed phraseological semantic group have been determined. It has been found that: the dominant interest of speakers is in figurative description of human sexual activity (physiological process of reproductive activity; type of activity related to sex; sexual activity, sexual preferences; sexual intentions, the first stage of reproductive activity; verbal description of sex; regularity and speed of reproductive activity; attributes accompanying sex), somewhat more restrained – sexual partners (physical, psychological, social, etc. characteristics of sexual partners; sexual partners with negative reputation, qualities; age (including age difference) of sexual partners; types of sexual partners; number of previous sexual partners) and relationships (sexual activity with possible negative consequences (secret, too diverse, dishonest, etc.); types of sexual relationships that are also regulated socially); the figurative description of other functions of the human body – urogenital, pregnancy, etc. – is peripheral. The prospect is a thematic and ideographic analysis of other phraseological semantic groups of the phraseological semantic field “Body functions”, in particular “Neuromuscular, bone and motor functions”, “Sensory functions and pain”, “Voice and speech functions”, “Functions of the digestive system, metabolism and endocrine system”, “Mental functions”, “Functions of the skin and related structures”.

Key words: English phraseology, urogenital and reproductive functions, body functions, phraseological semantic field, phraseological semantic group, phraseological semantic subgroup.